

Голас РАДЗІМЫ

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 46 (630)

Чэрвень 1962 г.

Год выдання 8-ы

Раззбраенне, мір

Усеагульнае раззбраенне і мір. Глыбока сімвалічна, што ў наш час гэтыя словы ўсё часцей і часцей выгаварваюцца разам. Усё часцей і часцей людзі звязваюць свае самыя запавяшныя мары аб міру з усеагульным і поўным раззбраеннем.

Прайшло каля двух з палавінай год з таго дня, як з высокай трыбуны ААН на ўвесь свет прагучаў заклік кіраўніка Савецкага ўрада М. С. Хрушчоўва ажыццявіць усеагульнае і поўнае раззбраенне. У чарадзе стагоддзяў два з палавінай гады роўныя невялікай пясчынцы ў пясочным гадзінніку гісторыі. І тым не менш за гэты прамежак часу ідэя ўсеагульнага і поўнага раззбраення не толькі захавала ўяўленне людзей, але і прыцягнула пад свае сцягі сотні мільянаў чалавек.

Кожнаму разумнаму чалавеку добра вядома, што азначаюць страшныя словы: гонка ўзбраенняў. Людзі добра ведаюць, што гонка ўзбраенняў заўсёды была зданню, якая крочыла наперадзе вайны. Але гэтая здань страшная не толькі як прадвеснік катастрофы. Яна страшная і сама па сабе. Гонка ўзбраенняў кладзецца вялікім цяжарам на плечы народаў.

Тыя, хто хочаць міру, павінны рыхтавацца не да вайны, а да міру. І не толькі рыхтавацца, а змагацца за яго, адстаяць яго ад замаху вырадкаў роду чалавечага, для якіх гонка ўзбраенняў і вайна — толькі прыбыльны бізнес.

На перагаворах у Жэневе Савецкі Саюз прадставіў праект дагавору аб усеагульным і поўным раззбраенні пад строгім міжнародным кантролем. Ініцыятыва Савецкага Саюза знайшла шырокі водгук у народаў усяго свету. Яе падтрымлівае ўсё большая колькасць дзяржаў і дзяржаўных кіраўнікоў. Што ж датычыцца заходніх дзяржаў, то яны, вымушаныя лічыцца з сусветнай грамадскай думкай, на словах згаджаюцца з ідэяй усеагульнага і поўнага раззбраення, але на справе сабатаюць любы канкрэтны і канструктыўны крок, які вядзе да матэрыялізацыі гэтай ідэі. На самай справе, што агульнага маюць з ідэяй раззбраення, з інтарэсамі міру такія агрэсіўныя крокі заход-

Галоўная праблема сучаснасці

ніх дзяржаў, як узнёўленне ядзерных выпрабаванняў, як рашэнні афінскай сесіі савета НАТО, як высадка войск ЗША ў Тайландзе?

У той час, як паўночнаатлантычная ваеншчына бразгае зброяй, а яе дыпламаваныя ласкеі ад навукі гуляюць з агнём на астравах Раждзяства і Джонстан, на палігонах штага Невада і ў зыбулых пясках Сахары, дыпламатыя НАТО вядзе падкоп пад усеагульнае і поўнае раззбраенне за сталом міжнародных канферэнцый.

Пачаўшы новы раунд ядзерных выбухаў, кіруючыя колы ЗША яўна падпрынялі спробу шантажаваць міралюбівыя краіны.

Абураючая пазіцыя атаманшчыкаў настойліва дыктуе народам узмаціць сваю пільнасць. Як гаворыцца ў Сумеснай заяве партыйна-ўрадавых дэлегацый Савецкага Саюза і Балгарыі, «сягоння, больш чым калі-небудзь неабходна, каб міралюбівыя народы ўсяго свету ўзмацілі барацьбу за захаванне і ўмацаванне міру, за ўсеагульнае і поўнае раззбраенне пад строгім міжнародным кантролем, за спыненне выпрабаванняў ядзернай і тэрмаядзернай зброі, за забарону прапаганды вайны. Актыўнымі і рашучымі дзеяннямі народы свету могуць і павінны прымусіць заходнія дзяржавы ліквідаваць узведзеныя імі перашкоды на шляху да ўсеагульнага і поўнага раззбраення».

Іменна дзеля дасягнення гэтых мэт па ініцыятыве Сусветнага Савета Міру ў сталіцы нашай Радзімы Маскве ў ліпені месяца гэтага года вырашана правесці Сусветны кангрэс за ўсеагульнае раззбраенне і мір. І ў самой назве кангрэсу мы зноў бачым побач словы: раззбраенне, мір.

З вялікім натхненнем сустрэлі савецкія людзі гэта рашэнне Сусветнага Савета Міру. Па ўсёй савецкай зямлі праходзіць мнагалюдныя сходзі і мітынгі, на якіх працоўныя горада вітаюць і адабраюць правядзенне сусветнага форуму абароны міру.

раўнаміру ў сталіцы нашай Радзімы.

У Маскве ў Калоннай зале Дома саюзаў адбылася канферэнцыя прадстаўнікоў савецкай грамадскасці. На ёй прысутнічала звыш 700 дэлегатаў — пасланцоў усіх братніх саюзных рэспублік. Гэта прадстаўнікі прафсаюзных, навуковых, творчых, жаночых, маладзёжных і іншых грамадскіх арганізацый Савецкага Саюза, а таксама шматлікія зарубежныя госці.

Па даручэнню Савецкага камітэта абароны міру канферэнцыя адкрыў старшыня камітэта пісьменнік М. С. Ціханаў.

— Савецкі народ добра ўяўляе сабе, — сказаў ён, — што самым неадкладным пытаннем, хвалюючым усё чалавецтва, з'яўляецца пытанне аб вайне і міру. Савецкія людзі падтрымліваюць мірную ланіскую палітыку, якую паслядоўна праводзіць Савецкі ўрад, узначальваемы нястомным барацьбітом за мір — М. С. Хрушчовым.

— На ўсіх кантынентах ідзе зараз падрыхтоўка да Сусветнага кангрэсу за ўсеагульнае раззбраенне і мір, — прагучаў М. С. Ціханаў. — Масква стане месцам сустрэчы пасланцоў свету з усёй планеты, голас народаў усяго свету прагучыць з Масквы з вялікай асамблеі міралюбівых сіл. І мы ганарымся гэтым! Мы ўпэўнены, што, абшпранычыся на адзінства мільянаў, адваюем права чалавецтва на жыццё без вайны, без страху, адстаім права на шчасце і спакой будучых пакаленняў.

З вялікай увагай слухалі дэлегаты, шматлікія савецкія і зарубежныя госці канферэнцыі даклад «Савецкі народ у барацьбе за ўсеагульнае раззбраенне і мір» члена Сусветнага Савета Міру, старшыні Савецкага камітэта садзеяння правядзенню Сусветнага кангрэсу за раззбраенне і мір пісьменніка А. Е. Карнейчука.

Два дні на трыбуну ўсесаўзнага форуму пасланцоў добраай волі ўзнімаліся прамоўцы. Ад імя савецкіх людзей, працаўнікоў фабрык і заводаў, калгасных палёў, ад імя вучоных, інжынераў, настаўнікаў, урачоў, студэнтаў яны палыміяна і пераканальна гаварылі аб галоўнай праблеме сучаснасці — усеагульным і поўным раззбраенні.

На канферэнцыі былі выбраны дэлегаты ад СССР на Сусветны кангрэс за ўсеагульнае раззбраенне і мір у колькасці ста чалавек. Затым быў абраны новы склад Савецкага камітэта абароны міру.

Пленум абраў прэзідыум Савецкага камітэта абароны міру ў колькасці дваццаці пяці чалавек. Старшынёй Савецкага камітэта абароны міру выбраны М. Ціханаў, намеснікамі старшыні — Г. Жукаў, А. Карнячук, І. Эрэнбург.

На здымку: перадавы электраваршчык Бабруйскага завода «Сельмаш» Ігар Курпель. Свае зменныя заданні ён выконвае штодзень на 150—160 працэнтаў.

Фота Г. Уславава.

На роднай БЕЛАРУСІ

На Палессі вядуцца вялікія нафтаразведчыныя работы. Сярод нафтаразведчыкаў Беларускай канторы разведчага бурэння лепшай з'яўляецца брыгада, узначальваемая буравым майстрам Валянцінам Аляксандравічам Зайцавым. Брыгада змагаецца за званне калектыву камуністычнай працы. Сёлета нафтаразведчыні абавязаліся прабурыць тысячу метраў шчыліны звыш устаноўленага ім задання. На здымку: буравы майстар В. А. Зайцаў.

Фота Ч. Мезіна.

У калгасе імя Леніна Слаўгарадскага раёна завершана сямба яравых, цукровых буракоў, ільну, а таксама кукурузы і бабовых. Адначасова механізатары сельгасарцелі рыхтуюцца да ўборкі ўраджаю. У калгасе поўным ходам ідзе рамонт камбайнаў. НА ЗДЫМКУ: камбайнёр В. Е. КРАЎЦОЎ на рамонце камбайна.

Фота Г. Уславава.

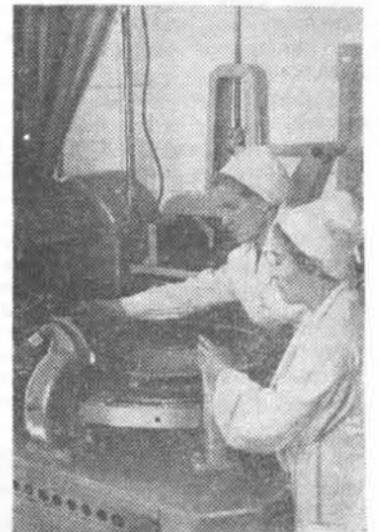
Станкі механіка Р. Баранскага

На Мастоўскай мэблевай фабрыцы Гродзенскай вобласці пушчаны ў дзеянне новы аўтамат для вырабу конусных спружын да канап і матрацаў. За змену адзін рабочы выпускае на ім 2 800 дэталей — у 7 разоў больш, чым на такарным станку. Гэты агрэгат сканструяваў галоўны механік прадпрыемства Рычард Баранскі. Апрача гэтага, у цэху працуюць станкі Баранскага для вырабу спіраляў да металічнай сеткі бесперапыннага пляцення, для вырабу клямараў, якія змацоўваюць спружыны.

На здымку: Р. Баранскі (справа) і станочнік М. Давыдзін.

Фота А. Перахода.

У Гомелі завершана будаўніцтва буйнейшага ў вобласці малочнага завода. Кожную змену ён будзе перапрацоўваць 105 тон малака. Усе вытворчыя працэсы на прадпрыемстве механізаваны, на радзе участкаў працуюць аўтаматы. Гамельчане ўжо атрымліваюць першую прадукцыю новага завода. На здымку: галоўны інжынер завода Антаніна Мікалаеўна Борухава (злева) і загадчыца лабараторыі Галіна Панцэлеўна Бабенка правяраюць работу аўтамата для расфасоўкі тварогу.

Фота Ч. Мезіна.

Радые — у кожным доме

Радые трывала ўвайшло ў быт жыхароў Палесся. У Жыткавіцкім раёне, напрыклад, за пасляваенныя гады ўстаноўлена ў дамах калгаснікаў, рабочых і служачых каля 7 тысяч радыёкропак. Звыш 1 000 сем'яў набылі радыёпрыёмнікі і радыёлы.

У раёне з'явіліся і тэлевізійныя антэны. Тэлеперадача прымаюць ужо жыхары райцэнтра і вёскі Леніна.

І. НОВІКАЎ.

Старажытны Полацк

ПА ПАЗНОЧНЫМ захадзе нашай рэспублікі, у малічывай мясцовасці, пры ўпадзенні ракі Полаты ў Заходнюю Дзвіну размешчаны старажытны беларускі горад Полацк. Яні ў гэтым годзе адзначае сваё 1100-годдзе. На карце нашай Радзімы не так ужо многа гарадоў, якія могуць сапернічаць з Полацкам па старажытнасці свайго знаходжання і па багатым пераказам падзей.

Першае летапіснае ўпамінанне аб Полацку (Полтэску, Полатэску, Полатэку) адносяцца да 862 года. Пад гэтым годам летапісец Нестар у «Поўсці зрэмных лет» упамінае аб ім як аб «граде полоцких кривичей». Адрывачныя летапісныя звесткі і археалагічныя раскопкі сведчаць аб тым, што Полацк ужо ў IX стагоддзі быў даволі буйным і квітнеючым горадам, які адыграў відную ролю ў гісторыі Старажытнарускай дзяржавы. Тут на працягу стагоддзяў кіцела бурнае эканамічнае і палітычнае жыццё, шумела народнае веча, то разгараліся, то часова затухалі крываваыя княжэцкія спрэчкі і міжусобицы. Горад неаднаразова бачыў і адбіваў ад сваіх сцен шматлікіх ворагаў — нямецкіх ісоўрыцараў, польскіх літоўскіх захопнікаў, шведаў, французлаў і, нарэшце, вiтлераўскіх вандалаў. Замежныя захопнікі прыходзілі і ўходзілі, пакідаючы насяля сямбе пашлішчы і руіны. Але горад аднаўляўся зноў і зноў, як бы дэманструючы перад ворагамі і перад усім светам сваю гордасць і непакорнасць, веліч і сілу, любоў да свабоды і незалежнасці.

11 стагоддзі стаяць на берагах магутнай і паўнаводнай Заходняй Дзвіны старажытны Полацк. За гэты час ён быў сведкам змены дзвюх грамадска-эканамічных фармацый — феадалізму і капіталізму, сведкам поўнай і канчатковай перамогі сацыялізму і наступовага пераходу да камунізма. І

могла смела сказаць, што толькі за гады Савецкай улады, у эпоху сацыялізму, горад дасягнуў свайго сапраўднага росквіту і зараз перажывае па сутнасці сваё другое нараджэнне.

Слаўны шлях, пройдзены горадам за 1100-гадовую гісторыю, адзначаны многімі выдатнымі гістарычнымі і архітэктурнымі помнікамі. Сярод іх — Сафійскі сабор (паміж 1044—1066 гг.), сабор Спаса-Еўфрасіньўскага манастыра, пабудаваны зодчым Іоанам у XII ст., домік Пятра I, будынак былога кадэцкага корпуса (XVII—XIX стст.) і некаторыя іншыя. Бессмертныя гераічныя подзвігі савецкіх воінаў і партызан, здзейсненыя пад Полацкам у гады Вялікай Айчыннай вайны, увячаны помнікам-абелекам, устаноўленым у гарадскім скверы.

Палачане беражліва, з вялікай любоўю захоўваюць усе гэтыя помнікі — сведкі вялікай і гераічнай гісторыі свайго горада.

Да Кастрычніцкай рэвалюцыі Полацк быў невялікім гандлёва-рамесным горадам, фабрычна-заводскай прамысловасць тут амаль адсутнічала. За гады сацыялістычнага будаўніцтва ён ператварыўся ў даволі буйны прамысловы горад Беларусі, дзе да пачатку Вялікай Айчыннай вайны былі створаны прадпрыемствы дрэваапрацоўчай, харчовай прамысловасці, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў.

Асабліва паспяхова стала развівацца прамысловасць Полацка ў пасляваенныя гады. Зараз у горадзе працуюць камбінаат будаўнічых матэрыялаў, заводы будаўнічых матэрыялаў і ліцейна-механічны, швейная фабрыка, мяса, хлеба- і птушкакамбінаты, заводы шкловалакна, малочны, пиварны, прадпрыемствы па пярвочнай апрацоўцы льну і іншыя. Ужо зараз прадукцыя полацкіх прадпрыемстваў добра аядома не толькі ў Бела-

русі, але і далёка за яе межамі — у Маскве, Ленінградзе, Мурманску, Чыце, Чалыбінску, Харкаве, Кіеве, Варонежы і іншых гарадах Савецкага Саюза. Асобныя віды прадукцыі ідуць таксама за граніцу — у ГДР, Польшу, Чэхаславакію, Венгрыю, Фінляндыю і іншыя краіны.

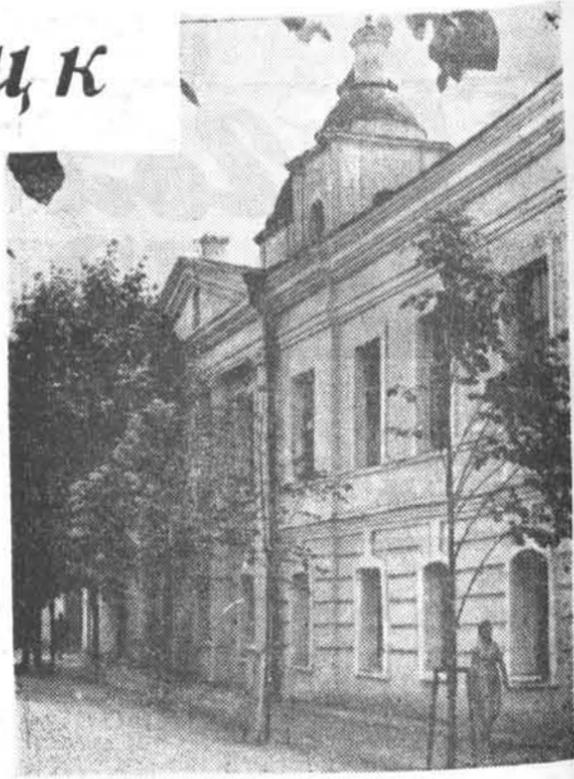
Новыя велічныя перспектывы ў эканоміцы і культуры горада адкрывае сямігадовы план развіцця народнай гаспадаркі нашай краіны (1959—1965 гг.). Згодна з гэтым планам непадалёку ад горада, у Прыдзвінні, з 1959 года разгарнулася будаўніцтва буйнейшага ў Савецкім Саюзе і Еўропе нафтаперапрацоўчага завода.

Першая чарга завода ўвойдзе ў строй ужо ў 1962 годзе. З нафты, якая прыйдзе сюды па нафтаправоду з Паволжы, будуць вырабляцца бензін, газа, лігратін, дызельнае паліва, змазачныя масла, бітум для дарожных работ і іншая прадукцыя.

Усё гэта робіцца для чалавека і ў імя чалавека, для шчасця і дабрабыту савецкіх людзей. З якога боку вы ні ўявілі б у горад, вас на кожным кроку сустракаюць рыштванні новабудоваў. Тут хутка будуцца не толькі прамысловыя прадпрыемствы, але і школы, бальніцы, кінатэатры, прыгожыя добраўпарадкаваныя жылыя дамы, праектаваныя новыя вуліцы, разбіваюцца скверы і паркі, пашыраецца ваданаводная сетка.

Асабліва хутка расце і добраўпарадкоўваецца рабочы пасёлак Полацкі, або, як яго называюць, гарадок нафтавікоў.

Толькі ў 1960 годзе тут было здадзена ў эксплуатацыю 14 шматкватэрных дамоў і 90 зборных катэдраў агульнай плошчай каля 10 тысяч квадратных метраў. У пасёлку пабудаваны і функцыянуюць новыя школы, бальніцы, кінатэатр, сталовыя, буфеты і дзіцячыя, лазны, камбінаат бытавога абслугоўвання і іншыя культурныя і са-

Дом на вуліцы Леніна, у якім жыў Сімеон Полацкі. Ля ўваходу ў гэты дом вісіць мемарыяльная дошка: «Сімеон Полацкі, 1629—1680. Сімеон Емяльянавіч Пятроўскі, Сігіянавіч — беларусы горада Полацка, выдатны рознабаковы вучоны і пісьменнік XVII стагоддзя».

Адзін з кутноў Полацка ў раёне Цэнтральнай плошчы.

Вялікае будаўніцтва разгарнулася таксама на заводзе шкловалакна па ўзвядзенню яго другой чаргі. З уводам яе у дзеянне вытворчасць шкловалакна павялічыцца ў некалькі разоў.

У аднаведнасці з сямігадовым планам у Полацку ўзводзяцца карпусы буйнага механізаванага харчовага камбіната, мясакамбіната, завода па перапрацоўцы малака, першай чаргі ЦЭЦ, пашыраюцца прадпрыемствы будаўнічых матэрыялаў, дэталей і механізмаў, на новай тэхнічнай аснове рэканструюцца завод сантэхвырабаў і сельгасінвентару.

Увод у строй нафтаперапрацоўчага завода і іншых прамысловых і культурна-бытавых аб'ектаў яшчэ вышэй узнімае значэнне Полацка ў эканамічным і культурным жыцці краіны.

Працоўныя Полацка, як і ўсе савецкія людзі, з кожным днём адчуваюць на сабе ўсё ўзрастаючыя клопаты Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы аб дабрабыце народа, аб задавальненні хутка растуць матэрыяльных і духоўных запатрабаванняў будаўнікоў камунізма. І ўсё, што ні робіцца цяпер у Полацку,

мунальна-бытавыя прадпрыемствы. Далейшае будаўніцтва горада нафтавікоў праектуецца ў выглядзе раду мікрараёнаў, размешчаных па абодва бакі галоўнай магістралі і забудаваных чатырох- і пяціпавярховымі дамамі з ваданаводам, каналізацыяй, гарачай вадой, цэнтральным ацяпленнем і газам. Кожны мікрараён будзе мець поўны комплекс збудаванняў культурна-бытавога прызначэння з усімі неабходнымі для чалавека зручнасцямі. Сёння — пасёлак, а заўтра — прыгожы добраўпарадкаваны горад-сад — такая будучыня гэтай вялікай будовы, якая вядзецца бурнымі тэмпамі на берагах Заходняй Дзвіны.

З кожным годам непазвальна мяняецца не толькі эканоміка і знешняе аблічча горада, але і культура і ўсё духоўнае жыццё палачан.

У 1961—1962 навучальным годзе ў горадзе працавала 19 агульнаадукацыйных школ, у тым ліку школа-інтэрнат, 5 школ рабочай моладзі, адна завочная школа, у якіх навучалася больш 10 тысяч вучняў. У аднаведнасці з Законам аб умяцаванні сувязі школы з жыццём і далейшым раз-

віцці сістэмы народнай адукацыі ў СССР усе школы горада працуюць па новых вучэбных праграмах. 9 сярэдніх школ ператвораны з дзесяцігадовых у аднаццацігадовыя з вытворчым навучаннем. 685 вучняў старэйшых класаў побач з асновамі навук авалодваюць вытворчымі спецыяльнасцямі токара, слесара, шафёра, маляра, арматуршчыка, фрэзершчыка, швачкі і іншымі.

За тры гады сямігадкі на патрэбы народнай адукацыі ў горадзе выдаткавана каля 2,5 мільёна рублёў.

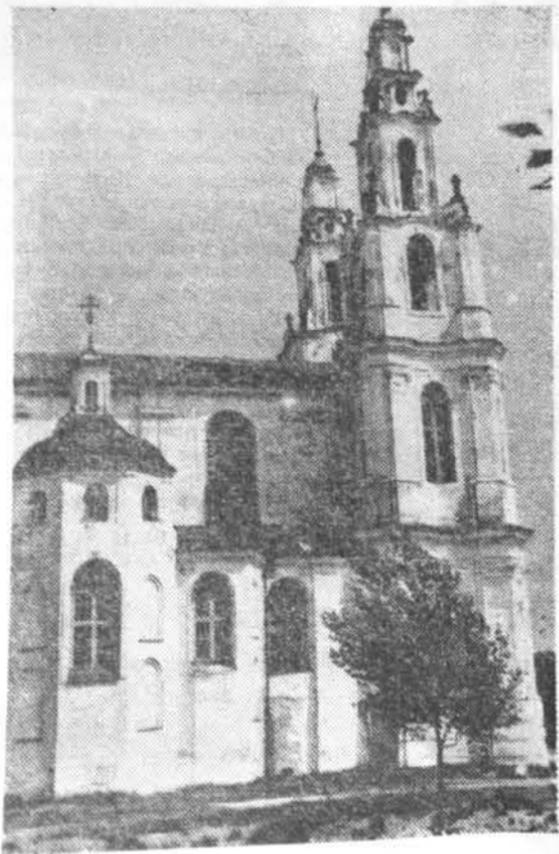
Побач з агульнаадукацыйнымі школамі ў Полацку працуюць сельскагаспадарчы, лясны і гандлёва-кааператыўны тэхнікумы, філіял Мінскага палітэхнікума, педагагічнае, медыцынскае, тэхнічнае, будаўнічае вучылішчы і іншыя сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы, у якіх займаецца каля 4 тысяч навучэнцаў. Толькі за тры апошнія гады (1959—1961) гэтыя навучальныя ўстановы выпусцілі больш за 1,5 тысячы спецыялістаў сярэдняй кваліфікацыі. Да канца сямігадкі ў горадзе яшчэ больш пашырыцца сетка школ і спецыяльных навучальных устаноў. З новага навучальнага го-

да тут адкрываецца філіял Беларускага політэхнічнага інстытута, які будзе рыхтаваць высокакваліфікаваных спецыялістаў без адрыву ад вытворчасці.

З 1959 года ў горадзе дзейнічае Народны тэатр, спектаклі якога карыстаюцца вялікай папулярнасцю у палачан. Толькі апошнімі дзве работы тэатра — спектаклі «Не верце цыніні» і «Спаганне ля чаромхі» прагледзела больш 7 тысяч чалавек. На прадпрыемствах, у навучальных установах і на ўстановах працуюць дзiesiąці самадзейных калектываў, сярод якіх асабліва вылучаюцца калектывы завода шкловалакна, камбіната будаўнічых матэрыялаў, «Нафтабуда», гарадскога Дома культуры і іншых.

Пашыраецца кінаабслугоўванне гарадскога насельніцтва. Каля ў 1940 годзе кіно наведала 423 тысячы чалавек, то ў 1961 годзе стацыянарнымі і перасоўнымі кінаўстаноўкамі было абслужана больш мільёна гледачоў. У сувязі з тым, што існуючыя два гарадскія кінатэатры «Радзіма» і «Беларусь» ужо не ў стане цалкам забяспечваць узростаючы запатрабаванні насельніцтва, паскоранымі тэмпамі вядзецца будаўніцтва яшчэ двух новых шырокаэкраных кінатэатраў у раёне Прыдзвінны і ў пасёлку Полацкі.

У побыт працоўных трывала ўвайшлі радыё, газеты, кнігі, часопісы. З 1959 па 1961 год колькасць радыёэкронаў у горадзе вырасла з 8443 да 10623, а колькасць радыёпрыёмнікаў павялічылася амаль у тры разы. У кватэрах многіх палачан з'явіліся тэлевізары. Жыхары горада штодзённа атрымліваюць на падпіску каля 70 тысяч экзэмпляраў розных цэнтральных і мясцовых газет і часопісаў. Вялікая колькасць перыядычных выданняў паступае ў розныя продажы. Асаблівай папулярнасцю ў палачан карыстаецца адна са старэйшых ў рэспубліцы раённых газет «Сцяг камунізма», якая выходзіць тры разы ў тыдзень тыражом 7 тысяч экзэмпляраў. Рабочыя і службовыя «Нафтабуда» з цікавасцю (Заканчэнне на 4-й стар.)

Сафійскі сабор. Архітэктурны помнік XI—XV стагоддзяў. Быццяд з заходняга боку.

У Брэсце пабывалі ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці Валынскай вобласці. Украінскія госці выступілі перад брэстаўчанамі з двума вялікімі канцэртамі. Адзін з іх быў дадзены ў гарадскім парку, другі — у тэатры. На здымку: удзельнікі мастацкай самадзейнасці Тарчынскага раёна выконваюць танцавальную карцінку «Калгасныя дажынкi».

Па дарогах роднай Беларусі

КАМАНДІРОВАКА ДАДОМУ

Анатоль ПЕТУХ

Нібы робячы развіталыны круг, наш аўтобус онякыць па калыцавой дарозе вакол Мінска. Дарога апаясвае незлічоныя новабудовы прыгарадаў і шэраі гудронавай гладдзю ўліваецца ў брэсцкую шашу. Мінск знікае за ўзгоркамі, і толькі стрэлы кранаў яшчэ доўга віднеюцца на небасхіле.

Пад надвячоркавым сонцам азёрнай гладдзю разліваюцца жытнёвыя палі, перамяжаныя і адцененыя бурнымі палеткамі веснавога ворува.

Наш аўтобус даганяе дзве легкавыя машыны замежных марак. Каля слупа з надпісам «Кэмпінг» машыны робяць правы паварот і знікаюць за бярозавым гаем. Кэмпінг — гэта лагер-гасцініца для замежных турыстаў.

Расступаецца лес, і перад намі — прыгожыя краявіды койданаўскай зямлі. Гэта імя татарскага хана Кайдана дало назву сімвалу і сродку няволі лаўцугам-кайданам. Ішлі стагоддзі. Зямля абмывалася кроўю сваіх сыноў-араты-ратнікаў, з праклёна паглынала зграі прыблудаў ды на месцы выпаленых захонікамі вёсак і лясоў з лета ў лета гадала спрадвечнае жыта, якое не гінула таму, што ў летні час грэлася, а ў зімоў дзёну іму калела разам з маці-зямлёю. Калі араты станаўліся воінам, вецер малаціў нязістатую ніву і рассяваў па асерацелай зямлі бурштынавае зерне. Яно прыкывалася і на неўзаранай зямлі, каб захаваць хоць жменю зярнят для чалавек-касейбіта. За гэта, сведчыць мясцовае паданне, чалавек ушапаваў жыта і яго імем назваў самае дарогае — жыццё...

Мы кожны дзень бачым, як хутка абнаўляецца і багацее наша краіна. Але няпраўда, што да гэтага можна прывыкнуць. І калі мы праезджаем міма новых пасёлкаў, школ, клубаў, магазінаў, ферм і самых розных новабудовляў, калі на усім шляху не сціхае гул трактараў, нас хвалюе, здзіўляе і радуе веснавая ўрачыстасць жыцця і вольнай працы. Але галоўнае — гэта людзі, сейбіты і будаўнікі. Дзеля іх мы і едзем у родныя мясціны.

Наша група складаецца з 17 маладых вучоных Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна, камандзіраваных Цэнтральным Камітэтам Камуністычнай партыі Беларусі і рэктарам універсітэта ў заходня раёны. Паехалі тыя, хто не меў тэрміновай работы, але атрымалася так, што большасць з нас з Заходняй Беларусі. Старшы выкладчык Ул. Стэпко, аспіранты К. Іскра і К. Пятакоў са Слонімскага, выкладчык Ул. Лазоўскі з-пад Навагрудка, выкладчык М. Сыраванш з Маладзечна і іншыя едуць у камандзіроўку дадому. Некалкі год таму назад ад плуга, трактара і станка пайшлі яны ў навуку, а сёння наведваюць родныя мясціны, каб запрасіць ва ўніверсітэт дзяцей сваіх землякоў — калгаснікаў і

рабочых. Яны самі сыны сялян і рабочых, і для іх няма нічога незвычайнага ў тым, што яны будуць накіроўваць ва ўніверсітэт хлопцаў і дзяўчат з мазолістымі рукамі. Але маладыя вучоныя ведаюць жыццё, ведаюць, што робіцца на вялікім свеце, і мне зразумелы іх святочны настрой і заўзятыя спрэчкі аб тым, чыя родная вёска дала больш настаўнікаў, урачоў, інжынераў, вучоных, дзе вырасла больш слаўных працаўнікоў і герояў. Яны спрачаюцца з запалам, перабіваючы адзін другога, а я гляджу на іх і думаю, што сапраўды нельга прывыкнуць да таго, што адбываецца з нашымі людзьмі, з нашай зямлёю...

Я думаю аб тым, што гэтыя хлопцы з былых «ірэсаў усходніх», якія зведалі смак салёнага поту, а некаторыя і смак аконнай вады, і якія яшчэ нядаўна пісмела і з сумам пакадалі родную вёску, будуць у школах, на сходах, вежарынках і проста пры сустрэчах з землякамі з гонарам расказваць аб тым, што ў гэтым годзе ўніверсітэт значна павялічвае набор студэнтаў, што на першы курс будзе прынята каля 3000 чалавек, што ва ўніверсітэце працуе некалькі дзесяткаў прафесараў, сотні дацэнтаў і выкладчыкаў. Яны, можа, і па сабе ведаюць, што ёсць яшчэ ў заходніх абласцях Беларусі здольныя, таленавітыя хлопцы і дзяўчаты, якія альбо па сарамлівай сціпласці, альбо пад уплывам погляду, што туды могуць ісці толькі «асаблівыя» людзі, не адважваюцца паступаць ва ўніверсітэт.

Хто ж тады лепш за іх выканае даручэнне партыі дайсці да кожнага здольнага вясковскага юнака і дзяўчыны і накіраваць іх на вучобу. Ніхто лепш за іх не перадаць слоў рэктара: «Скажыце дзецям калгаснікаў і рабочых, што ім гарантуецца месца ў Інтернаце і высокая стыпендыя. Перадайце ім, што мы, акадэмікі і прафесары, гатовы аддаць усе свае веды і сілы таму, хто пойдзе па нялёгкаму, але ганароваму шляху навукі...»

Ужо вечарэе. Мы прывіталі Нёман, развіталіся з ім, і амаль адразу ж заўважылі, што сады, якія на Міншчыне яшчэ толькі цямяна святліліся чырвонымі кропелькамі надтрэснутых пупышак, тут, за Нёманам, ахінуліся белым пухам. Здаецца, што белыя аблоні заснулі на зямлі, і ўсё на свеце прымоўкла, каб не будзіць іх.

ДАЛЕКАЕ І БЛІЗКАЕ

Пачыналася поч, калі мы прыехалі ў Слонім. А назаўтра раніцою, пакінуўшы для работы на Слонімскага аспіранта Кастуся Іскру, выехалі на Ружаны. Гэта было 9 мая, у Дзень перамогі.

Сонечны дзень. Святочна апранутыя дзеці на школьных дварах, чырвоныя сцягі над пасёлкамі. Усё часцей і часцей сустракаюцца на даро-

зе групы дзяцей і дарослых з веткамі і вянкамі. Яны ідуць на брацкія магілы. Колькі магіл, бралі дзяцей у аўтобусе. Але вось зноў шафёр спыняе машыну. Сівенькая згорбленая маленькая бабуля з грушавымі кветкамі ў сухіх руках і з празрыстымі, адціўшымі вачыма. Па тым, як хуценька дзеці ўступаюць ёй месца, як па-дзіцячаму шчыра свеціцца іх вочы спахваннем да старой, здагадваем, што яны ведаюць і куды ідзе старая, і хто яна. Кірпаны хлапчук з тых, якія ведаюць усё на свеце, раз-пораз кідаючы позірк на старую (каб хаця не пачула), паведамляе мне: «Гэта Мар'я Ласіцкая. Двух яе сыноў, нявестку і двух унукаў расстралялі рагулі (надручныя здрацінка Рагулі). Яны, калі немцы гізавалі адгэтуль, не хацелі з дому ў Германію ехаць, дык іх і расстралялі. Сыны яе групы садзілі, а яна цяпер кожную вясну носіць грушавыя кветкі на іх магілу...»

Мы затрымаліся на некалькі мінут. Шафёр падлівае ў радзятар ваду. Наперахварт заліваюцца жаваранкі. Яны сляваюць толькі каханню і жыццю і не хочуць ведаць ні вайны, ні смерці.

Зноў роўна журчыць напоены ваджо матор. Недзе недалёка Ружаны. Нам ужо надакучыў аўтобус, і мы з зайздасцю глядзім на дзяўчыну, якая, трымаючы ў адной руцэ туфлі, а ў другой блакітную касынку, бо-сымі нагамі топча жоўты пясок сцяжынікі, што абхапіла зялёны ўзгорак жгнёвага поля. Раз-пораз яна павароўваецца тварам да пашы і рэзка ўзмахвае вузлімі, як крылімі ластаўкі, ружанкамі касынікі. А ён, стоячы ля адхону, падніў угору абедзве рукі і, нібы ў такт словам «бывай, любая, бывай», то зводзіць, то разводзіць іх. «Хлопцы, якія прыгажосць», — гаворыць уражлівы Кастусь Пятакоў.

І невядома, ці то ён аб краінідзе, ці то аб дзяўчыне. Відаць, і ён зайздросціць пешаходам. Стайна хлопчыкаў і дзяўчынак піянерскага ўзросту нешта робяць на пяшчаным зрэзе невядомага кургана. Мы спыняемся і бачым, як загарэлыя рукі белгалавой дзяўчыны выкладваюць з чырвоных, як кроў, кавалачкаў цэгля клічкік пасля слоў: «Свету мір!». Пытаемся ў рэбят, чаму гэтай дзяўчыцы даручылі такую справу і чуюм адказ: дзед і бабуля дзяўчыны загінулі ў час вайны, а нядаўна заўчасна памёр бацька, які вярнуўся з фронту Інавалідам. Белгалавая дзяўчынка чуе адказ і чамусьці раней кавалачак цэгля, што навінен быў стаць кропкай. Дзяўчынка тарошка паднімае яго і з суровай урачыстасцю на дзіцячым твары завяршае сваю работу. І нам здаецца, што на тым кавалачку цэгля блішчыць дацячая сляза.

Мы моўчкі заходзім у аўтобус. І толькі няўрымслывы Барыс Клясаў крычыць у акно: «Бывайце, дзеці! Расціце хутчэй. Чакаем вас ва ўніверсітэце!»

Так мы жывём

Дарагія сябры! Хачу раска-заць крыху аб сабе. Я цяпер жыву ў невялікім гарадку. Здавалася б, уладкаваны на працу. Але праца мая заключаецца ў тым, што я зрушу скрынкі са смеццем. Мне гэта

не пад сілу, таму што скрынкі бываюць па 100 кг, а то і больш. Маці з Радзімы піша і пытаецца: кім я працую і дзе? А мне, ці наверніце, сорамна напісаць аб сваёй працы.

Ненк я скажы сваіму начальніку, што хітка паеду на Радзіму. Ён мяне адгаворвае. Даходзіць нават да бязглуздыці, гаворыць, што мяне са-шлюць у Сібір. Я, вядома, яму даказваю, прыводжу прыкла-ды, каб ён, нарэшце, зразу-мей, што памыляецца.

Вось у якіх умовах даводзі-ца нам тут жыць. Ці ўдасца нам убачыць калі-небудзь на-шчу свабодную краіну? Мы ўсе верым, што гэта збудзецца.

Н. ГАЎРЫЛАУ, ФРГ.

Дзе ж ён, вольны свет?

Вось ужо колькі гадоў жыву ў капіталістычнай краіне-а ўсё ніяк не магу разглядзець, дзе ж той «вольны свет», які ў маляўнічых фарбах расіеваюць буржуазныя ідэо-лагі і прэса. Аднойчы, паслухаўшыся брахні аб «свабо-дзе», я адкрыта напісаў аб сваім ізаці-быцці ў «Голос Родины». Пайшоў, так сказаць, на вольнай дарожцы. І што ж? Хутка знаёміўся з паліцэйскім участкам.

Я пісаў, што жывучы тут многа год, я па 7—8 меся-цаў за год «вольны» ад работы, што не маю магчымасці купіць паліто ні сабе, ні жонцы, жыву ў трушчобах. Гэта не спадбалася некаторым. А вось, калі б я захацеў і на-пісаць, што ў мяне цудоўная кватэра, прыгожая мэбля, добрае адзенне, то мяне наўрад ці запрасілі б у паліцью.

Другі прыклад. Аднойчы я захварэў і не змог у час заплаціць за кватэру. Гаспадар, шырока карыстаючыся «заходняй свабодай», выкінуў мяне з кватэры, забраўшы пры гэтым ў уплату ўсю маю маёмасць.

З вялікай надзеяй мы глядзім на Усход, шчаслівы ве-даць, што на Радзіме ўсё інакш, народ жыве заможна, упэўнены ў заўтрашнім дні.

Нядаўна да мяне прыйшоў адзін тып, Міраслаў Бази-левіч. Ён сказаў, што чуў, быццам у Расіі людзі гала-даюць і што, маўляў, нядаўна было расстраляна тры-даць (не больш, не менш!) завіртанцаў. Я, вядома, вы-смяяў яго і ўказаў на даверы. Вось такія тыпы тут у па-смяяў яго і ўказаў на даверы. Вось такія тыпы тут у па-смяяў яго і ўказаў на даверы. Вось такія тыпы тут у па-смяяў яго і ўказаў на даверы. Вось такія тыпы тут у па-смяяў яго і ўказаў на даверы.

Вось і мяркуйце, дарагія сябры, якой «свабодай» ка-рыстаюцца простыя працоўныя ў краінах капітала.

А. ГУНІН.

Нарвегія.

Рагкі з пісьмаў

Радуемся поспехам нашай Радзімы. Ганарымся вялікім на-родам, які будзе новае жыццё. Гістарычны XXII з'езд Камуні-стычнай партыі натхніў усё народы. Словы Мікіты Сяргеевіча Хрушчо-ва аб усеагульным разбразненні — гэта самае галоўнае для ўсяго свету. Але за мір трэба змагацца. І ў гэтай бараць-бе ўсе суайчыннікі павінны ісці ў першых радах.

Лідзія і Мікалай МІХАЙЛАВЫ.

Францыя.

* * *

Калі я знаёміўся з новай Праграмай КПСС, мне міжволі ўспомнілася гоголеўская тройка. Вось яна, ліха імчыцца тройка, перад і кіруе ёю Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў. Імчыцца тройка і «здзіўлены свет» глядзіць на яе бег. І на самай справе — свет здзіўлены, усе погляды звернуты на нашу Радзіму. Нават праціўнікі ідэалагічныя, але сумленныя — аддаюць належнае таму, што творыць савецкі народ, адзіны са сваёй партыяй. А справы гэтыя сапраўды грандыёзныя.

А. АНДРЭЯЧАНКА.

Францыя.

У Беларускай рэспубліканскай тэатры юнага глядача адбыла-ся прэм'ера новага спектакля па п'есе Ул. Маякоўскага «Клоп». На прэм'еры прысутнічала сястра паэта Людміла Ула-дзіміраўна Маякоўская. Яна павіншавала беларускіх артыстаў з новым творчым поспехам, выказала свае заўвагі па спек-таклю. На здымку: Людміла Уладзіміраўна Маякоўская сярод артыстаў.

Фота І. Змітровіча.

Старажытны Полацк

(Пачатак на 2-й стар.)

чытаюць сваю штотыднёвую шматтыражку «Сцяг новабудулі».

Дзякуючы няспынным клопам дзяржавы аб здароўі працоўных, у горадзе пашыраецца сетка медыцынскіх устаноў, расце колькасць урачэбных кадраў, бальніцы, паліклінікі і кансультацый аснашчаюцца навейшым медыцынскім абсталяваннем. Толькі за апошнія два гады ў Полацку былі пабудаваны і здадзены ў эксплуатацыю стаматалагічная паліклінікі з зубапрацэзнай лабараторыяй, жаночая кансультацыя, малочная кухня. У 1961 годзе ў горадзе функцыяніравалі гарадская бальніца імя Ул. І. Леніна на 400 ложкаў, процітуберкулёзны дыспансер на 75 ложкаў, анкалагічны дыспансер на 50 ложкаў, станцыя хуткай дапамогі, санітарна-эпідэміялагічная станцыя, станцыя пералівання крыві, медсанчасць «Нафта-

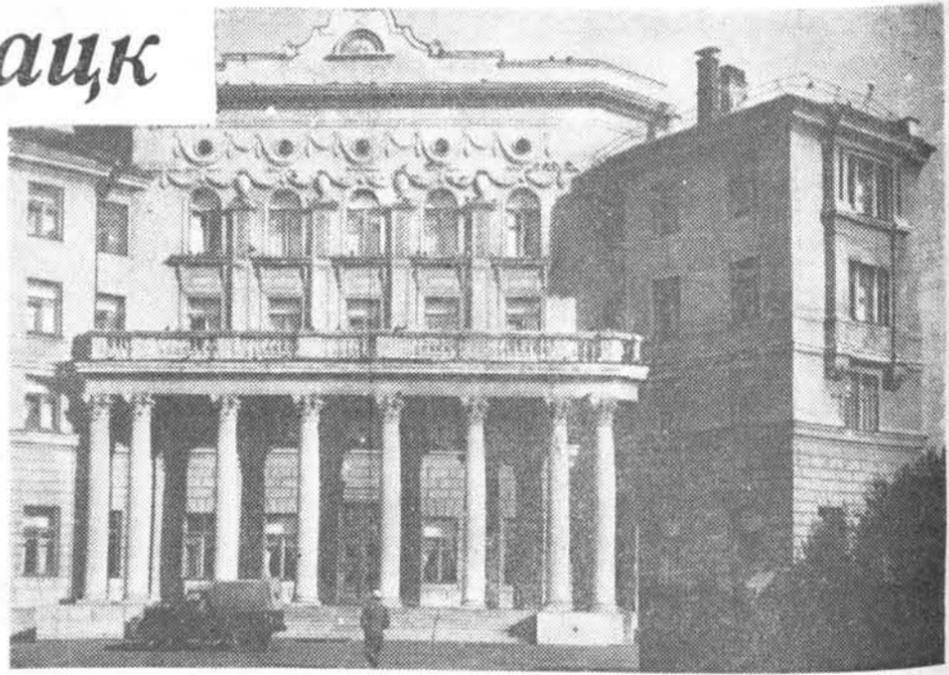
буда» на 50 ложкаў, 15 пунктаў аховы здароўя на прамысловых прадпрыемствах. Дом санітарнай асветы і іншыя медыцынскія ўстановы. Колькасць урачоў у горадзе павялічылася з 132 у 1958 годзе да 200 — у 1961 годзе, а колькасць сярэдняга медыцынскага персаналу ўзрасла за гэты ж час з 435 да 611 чалавек.

Непамерна ўзрастае грамадска-палітычная актыўнасць працоўных Полацка. Камуністычная партыя няспынна развівае ў іх творчую ініцыятыву і самадзейнасць, узнімае дух наватарства, прышчапляе любоў да ўсяго новага, перадавога. Палачане самааддана працуюць, авалодваюць ведамі, горада адгукваюцца на ўсе важнейшыя палітычныя падзеі ўнутры краіны і за рубяжом, прымаюць самы актыўны ўдзел у рабоце Саветаў,

прафсаюзаў і ў іншых масавых грамадскіх арганізацыях.

Усё большую ролю ў грамадска-палітычным жыцці горада адыгрываюць такія самадзейныя арганізацыі працоўных, як вулічныя і дамавыя камітэты, народныя дружыны, таварыцкія суды, жаночыя саветы, саветы пенсіянераў, вытворчыя нарады, саветы наватараў, грамадскія канструктарскія бюро і іншыя. У пачатку 1962 года гэтыя грамадскія арганізацыі аб'ядноўвалі больш 3,5 тысячы лепшых работнікаў вытворчасці, пенсіянераў, хатніх гаспадынь і прадстаўнікоў іншых слаёў насельніцтва горада.

Усё гаспадарчае, культурнае і грамадска-палітычнае жыццё працоўных горада і раёна накіроўваецца раённай партыйнай арганізацыяй, якая аб'ядноўвае цяпер 144 пераўтварэнне ў жыццё ве-

Гарадская гасцініца на вуліцы Карла Маркса, пабудаваная ў пасляваенны перыяд. У ёй знаходзіцца аддзяленне культуры і налічвае ў сваіх радаках каля 5 тысяч членаў і кандыдатаў у члены партыі.

У абставінах велізарнага палітычнага і працоў-

нага ўздыму, выкліканага гістарычнымі рашэннямі XXII з'езда КПСС, працоўныя Полацка разам з усім савецкім народам актыўна змагаюцца за ператварэнне ў жыццё ве-

лічнай праграмы камуністычнага будаўніцтва.

В. ГНЯУКО,
А. ХАЦКЕВІЧ,
кандыдаты гістарычных навук.

Для маленькіх грамадзян

У цэнтры Століна, што на Брэстчыне, вырастае вялікі прыгожы будынак. Гэта адзінаццацігадовая школа.

Вучацца ў ёй дзеці калгаснікаў, рабочых шматлікіх прадпрыемстваў раёна—кансервавага завода, завода абліцовачнай фасаднай керамікі, сока-віннага, спіртазавода і іншых. У новай школе створаны ўсе ўмовы для вучобы дзяцей.

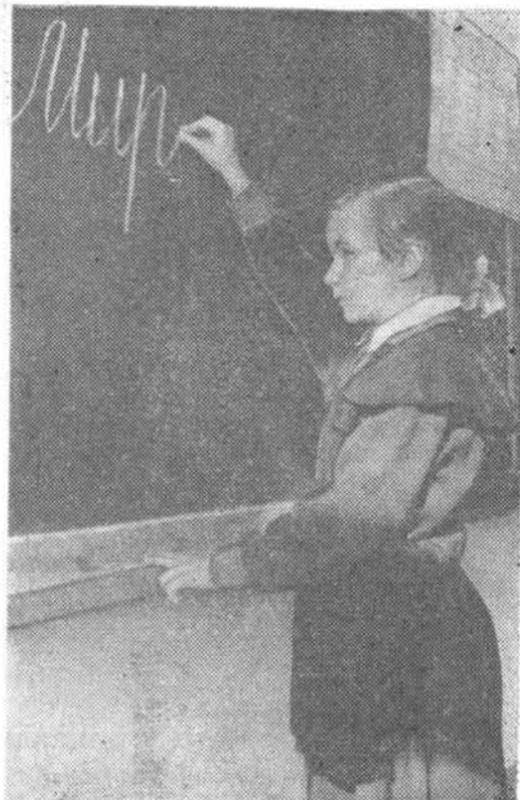
Рэбяты, якіх вы бачыце ля будынка школы [здымак № 1], праз некалькі год атрымаюць не толькі сярэднюю адукацыю, але і спецыяльнасці механізараў, медыцынскіх работнікаў, будаўнікоў.

Вучацца дзяцей высокакваліфікаваных настаўнікаў. На здымку № 2—выкладчыца Раіса Цімафееўна Фугіна. Яна вядзе ўрок у 2 «Б» класе. Гэтыя дзеці не веда-

юць вайны. Але яны ведаюць, што такое мір. Мір дае іх бацькам магчымасць працаваць у імя будаўніцтва камунізма, а ім самім—вучыцца. Вось чаму слова «мір» з'яўляецца амаль першым словам, якое навучылася пісаць пер-

шы падарунак вучням Століна.
М. КУЧУК.

ПАКАЗВАЮЦЬ УКРАЇНСКІЯ СЯБРЫ

ГОМЕЛЬ. На летнія гастролі сюды прыбыў Валынскі абласны драматычны тэатр. Ён адкрыў тэатральны сезон спектаклем «Сарца пазта» па п'есе маладога украінскага драматурга Н. Леўчанкі. Спектакль прысвечан набэару Тарасу Шаўчэнку.

Васіль ЛУК'ЯНЧЫК

БАЦЬКАЎШЧЫНА

Па-над Сожам
Звоняць у гаях
Златам лістоў
Дубы, алышыны...
Бацькаўшчына,
Любая мая!
Не знайсці нідзе
Мне краю лепшага!

Пакахаў цябе я
Назаўжды,
Любы мне
Палі твае пшанічныя,
Знаю я на рэчцы
Усе брады,
І ключы гаючыя,
Крынічныя.

З іх напіся —
І прыбудзе сіл,
Ад чабору —
Галава закружыцца...
Край легендаў
І магутных крыл,
Плённай працы,
Партызанскай мужнасці!

І куды б мяне
Ні кінуў лёс
Ад мясцін любімых,
Зорнай спадчыны —
Родны край,
Дзе нарадзіўся, ўзрос,
Не забуду,
Як і ласку матчыну.

Цагляныя дамы калгаснікам

СЛУЦК. Год пятнаццаць таму назад у раёне цагляныя дамы можна было пералічыць па пальцах. Цяпер калгаснікі пераконваюцца ў перавагах цагляных будынкаў над драўлянымі. Толькі за мінулы год у раёне з 365 дамоў 85 было пабудавана з цэглы. Сёлета іх будзе па-стаўлена 240. Толькі ў вёсцы Бранава вырастае цэлая вуліца з 18 цагляных дамоў. Будаўніцтва іх вядзе Міжкалгасбуд.

А нядаўна выканком райсавета дэпутатаў працоўных прыняў рашэнне аб будаўніцтве жылых дамоў для калгаснікаў сіламі і сродкамі саміх

калгасаў. У першую чаргу жыллё атрымаюць інваліды Вялікай Айчыннай вайны і інваліды працы, састарэлыя хлebarобы і ўдовы. Тым калгаснікам, якія маюць свае сродкі, калгас будзе аказваць дапамогу транспартам, матэрыяламі, рабочай сілай.

У выканком паступаюць ужо спісы кандыдатаў на новыя дамы. Праўленне сельгасарцелі «1 Мая» прыняло рашэнне сёлета пабудавать за кошт арцелі дамы калгаснікам Люц'яну Аляхновічу, Фёдору Алеку, Івану Гуру, Віктару Красуцкаму. Гэта будзе для іх узнагарода за добра сумленную працу.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1 322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30; на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін. Па нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін;

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па серадах—ад 21 гадзіны 30 мінут па Грынвічу, або ад 22 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 31 метр ці 9520 кілагерцаў і на хвалі 41 метр ці 7380 кілагерцаў; па нядзелях—ад 7 гадзін раніцы па Грынвічу, або ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму часу на хвалях 30,83 метра і 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскіму

часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

Па суботах—ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскіму часу на кароткіх хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Для пісьмаў: Мінск, паштовая скрынка № 14.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ